

The Abraham Arbesfeld
Kollel Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Men

WWW.KOLLELYOMRISHON.ORG

**How the Light of the
Candles Gives
Us Light for the Rest of
the Year**

Rabbi Meir Goldwicht
Sunday, December 9, 2018 א' טבת תשע"ט

(1) ספר אבודרהם חנוכה

חנוכה נוטריקון ח' נרות ו הלכה כ בית ה לל שאמרו יום ראשון מדליק נר א' ומכאן ואילך מוסיף והולך

(2) במדבר פרשת נשא פרק ז

(נד) ביום השמיני נשיא לבני מנשה גמליאל בן פדהצור (נה) קרבנו קצרת כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת בלילה בשמן למנחה (נו) כף אחת עשרה זָהב מלאה קטרת (נז) פר אחד בן בקר איל אחד כבש אחד בן שנתו לעלה (נח) שעיר עזים אחד לחטאת (נט) ולזבח השלמים בקר שנים אילים חמשה עתדים חמשה כבשים בני שנה חמשה זה קרבן גמליאל בן פדהצור פ

(3) בראשית פרשת מקץ פרק מא

(נ) ויליוסף ילד שני בנים בטרם תבוא שנת הרעב אשר ילדה לו אסנת בת פוטי פרע כהן און (נא) ויקרא יוסף את שם הבכור מנשה כי נשני אלהים את כל עמלי ואת כל בית אבי (נב) ואת שם השני קרא אפרים כי הפרני אלהים בארץ ענני

(4) ויקרא פרשת אמור פרק כג

(מב) בספת תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בספת (מג) למען ידעו דרתיכם כי בסכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים אני יקוק אלהיכם (מד) וידבר משה את מעדי יקוק אל בני ישראל פ (א) וידבר יקוק אל משה לאמר (ב) צו את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתיב למאור להעלות נר תמיד (ג) מחוץ לפרכת העדת באהל מועד יערך אתו אהרן מערב עד בקר לפני יקוק תמיד חקת עולם לדתיכם (ד) על המנרה הטהרה יערך את הנרות לפני יקוק תמיד פ

(5) חסר-הרוקח על התורה

סמך שמן זית לסוכות, רמז לחנוכה, כה סוכות ח' ימים וגומרין את ההלל אף חנוכה. להעלה נר תמיד רמז לחנוכה, שמן זית כה המובחר, בפרק בנה מדליקין סג). ויקחו אליך שמן בגי אלו שמנה ימי חנוכה. הנר בגי בכל שמונה. להעלת נר ואחר כך (יעמד) יערך את הנרות, זהו כבית הילל סג) לילה ראשונה נר אחד מיכן ואילך גוסיפין, ואין ללמד מפרי החג כמתמעטין כנגד עי אומות שיתמעטו פד). ואתה תצוה כהוב סג).

6 תלמוד בבלי מסכת שבת דף כא עמוד ב

תנו רבנן מצות חנוכה נר איש וביתו והמהדרין - נר לכל אחד ואחד והמהדרין מן המהדרין, בית שמאי אומרים יום ראשון מדליק שמנה, מכאן ואילך פוחת והולך ובית הלל אומרים יום ראשון מדליק אחת, מכאן ואילך מוסיף והולך אמר עולא פליגי בה תרי אמוראי במערבא, רבי יוסי בר אבין ורבי יוסי בר זבידא, חד אמר טעמא דבית שמאי - כנגד ימים הנכנסין, וטעמא דבית הלל - כנגד ימים היוצאין וחד אמר טעמא דבית שמאי - כנגד פרי החג, וטעמא דבית הלל - דמעלין בקדש ואין מורדין

7 גבורות ה' פרק מז

ושלשה פעמים נאמר ויאמינו, כאשר בא משה לגאול אותם נאמר (שמות ד') ויאמן העם כי פקד ה' את עמו וכי ראה ענים, ובקריעת ים סוף נאמר ויאמינו בה' ובמשה עבדו, ואצל הר סיני נאמר (שם כ') הנה אנכי בא אליך בעב הענן למען ישמע העם בדברי עמך וגם כך יאמינו לעולם, הרי ג' אמונות שנתבררו ביציאת מצרים ודע כי ג' אמונות הם יסוד הדת וכאשר חס ושלוש תפול אחת מהם תפול הדת בכללה, האחת הוא ההשגחה שהוא משגיח בתחתונים ולא כמו שאומרים המינים עזב ה' את הארץ שאם כן למה נעבוד אותו אחר שאין משגיח בתחתונים לפקוד את מעשיהם, האמונה השנית שהכל הוא ביד ה' ואין דבר חוץ ממנו וזהו אמונת מציאות השם יתברך, כי בודאי הכל מודים במציאות השם יתברך רק שלא יאמר שאינו הכל חס ושלוש ויוכל לצאת מרשותו, לכך אמונת מציאות השם יתברך שהוא הכל ואין דבר חוץ ממנו יתברך האמונה השלישית שידבר השם יתברך את האדם ויתן לו תורה וזהו אמונת תורה מן השמים...

וכנגד אלו שלש אמונות שהם שרשים ויסוד לדת צוה השם יתברך בשלשה רגלים, ונקראים רגלים על שם שהם רגלי הדת שעומד עליהם הדת

8 במדבר רבה (וילנא) פרשת בלק פרשה כ

ותאמר לבלעם מה עשיתי לך כי הכיתני זה שלש רגלים רמזה לו אתה מבקש לעקור אומה החוגגת שלש רגלים

9 תלמוד בבלי מסכת סוכה דף נג עמוד א

תניא, אמרו עליו על רבן שמעון בן גמליאל כשהיה שמח שמחת בית השואבה היה נוטל שמנה אבוקות של אור, וזורק אחת ונוטל אחת ואין נוגעות זו בזו וכשהוא משתחוה נועץ שני גודליו בארץ ושוחה, ונושק את הרצפה וזוקף, ואין כל בריה יכולה לעשות כן וזו היא קידה

10) תלמוד בבלי מסכת סוכה דף נג

תניא, אמרו עליו על הלל הזקן כשהיה שמח בשמחת בית השואבה אמר כן אם אני כאן - הכל כאן, ואם איני כאן - מי כאן הוא היה אומר כן למקום שאני אוהב שם רגלי מוליכות אותי, אם תבא אל ביתי - אני אבא אל ביתך, אם אתה לא תבא אל ביתי - אני לא אבא אל ביתך, שנאמר אבכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתך אף הוא ראה גלגולת אחת שצפה על פני המים, אמר לה על דאטפת אטפוך, ומטיפך יטופון

11) תלמוד בבלי מסכת שבת דף כב עמוד א

אמר רבה נר חנוכה מצוה להניחה בטפח הסמוכה לפתח והיכא מנח ליה? רב אחא בריה דרבא אמר מימין, רב שמואל מדפתי אמר משמאל והילכתא - משמאל, כדי שתהא נר חנוכה משמאל ומזוזה מימין

12) אמרי אמת בראשית חנוכה

מזוזה בימין היא בשליש העליון נר חנוכה בשמאל הוא בשליש התחתון וטלית מצויצת באמצע

13) רש"ר הירש בראשית פרשת מקץ פרק מא

נשני - מבארים כרגיל אלהים השכיחני את כל עמלי ואת כל בית אבי! לב מי לא יודעזע למקרא משפט זה? יוסף קורא שם לבכורו על - שם שהאלהים השכיחו את אביו הזקן ואת כל משפחת בית אביו! על - פי זה תתבאר אמנם העובדה שיוסף לא התעניין בגורל אביו זמן כה ממושך, ונמצאנו למדים שיוסף היה בפשטות - אדם חסר לב! אך לאושרנו "שכח" איננו הוראה יחידה ל"נשה" "נשה" פירושו גם - כן היות בעל חוב, היות נושה (ראה לעיל לב, לג), ויהיה אפוא פירוש "נשני" את אסוני ואת משפחתי עשה לי אלהים לנושים מה שעד כה נראה לי כאסון וכהתעללות, אלהים עשאו כלי שרת לעצב את אושרי חוב גדול אני חייב לאסוני ולמשפחתי

14) בראשית רבה (וילנא) פרשת בראשית פרשה ב

ר"ש בן לקיש פתר קריא בגליות, והארץ היתה תהו זה גלות בבל שנאמר (ירמיה ד) ראיתי את הארץ והנה תהו, ובהו זה גלות מדי (אסתר ו) ויבהילו להביא את המן, וחושך זה גלות יון שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזירותיהן שהיתה, אומרת להם, כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלהי ישראל

15) רמב"ם הלכות מגילה וחנוכה פרק ד

מצות נר חנוכה מצוה חביבה היא עד מאד וצריך אדם להזהר בה כדי להודיע הנס ולהוסיף בשבח האל והודיה לו על הנסים שעשה לנו, אפילו אין לו מה יאכל אלא מן הצדקה שואל או מוכר כסותו ולוקח שמן ונרות ומדליק